

Národný workshop: Projekt ARAQUA a automatické uznávanie dokladov o vzdelaní

Bratislava, 9. mája 2024

Názov siete: Wifi_Minedu
Heslo: 8P*987dsa*

**Co-funded by
the European Union**

Projekt ARAQUA – automatické uznávanie kvalifikácií umožňujúcich prístup k vysokoškolskému vzdelávaniu

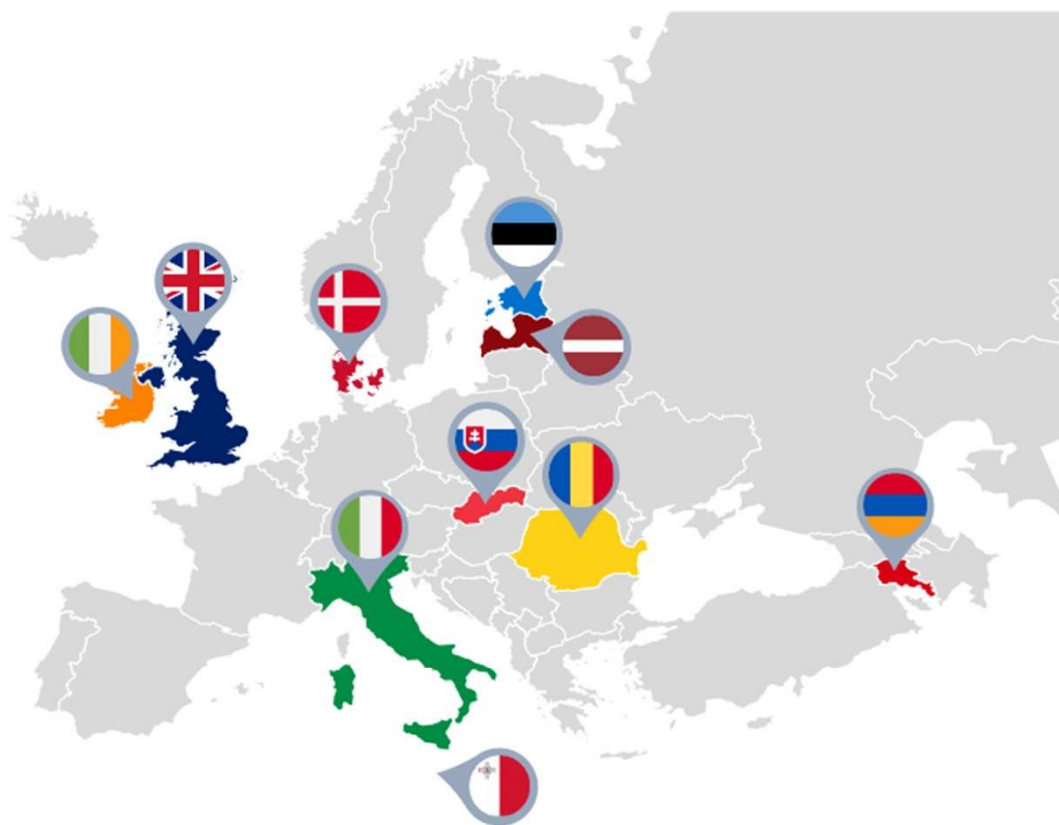
Bratislava, 9. mája 2024

Alena Fodorová, Lucia Húšťavová (Stredisko na uznávanie dokladov o vzdelaní)

**Co-funded by
the European Union**

Účastníci projektu

Cesta k automatickému
uznávaniu kvalifikácií
umožňujúci prístup
k vysokoškolskému
vzdelaniu

erla
Road to
automatic
recognition of
higher education
access qualifications

Academic Information Centre –
coordinator (Latvia)

Danish Agency for Higher Education and
Science (Denmark)

Education and Youth Board (Estonia)

Information Centre on Academic Mobility
and Equivalence (Italy)

Malta Qualifications Recognition
Information Centre (Malta)

National Centre for Recognition and
Equivalence of Diplomas (Romania)

Centre for Recognition of Diplomas
(Slovakia)

Quality and Qualifications Ireland (Ireland)

UK ENIC (United Kingdom)

National Information Center for Academic
Recognition and Mobility (Armenia)

National Centre for Education of the
Republic of Latvia (associated partner)

Academic Information Centre, Lotyšsko (koordinátor)

Danish Agency for Higher Education and Science, Dánsko

Education and Youth Board, Estónsko

Information Centre on Academic Mobility and Equivalence, Taliansko

Malta Qualifications Recognition Information Centre, Malta

National Centre for Recognition and Equivalence of Diplomas, Rumunsko

Centre for Recognition of Diplomas, Slovensko

Quality and Qualifications Ireland, Írsko

UK ENIC, Spojené kráľovstvo

National Information Center for Academic Recognition and Mobility, Arménsko

National Centre for Education of the Republic of Latvia, Lotyšsko (pridružený partner)

Ciele projektu

Preskúmať a zmapovať
prístupové kvalifikácie
v partnerských krajinách
a vypracovať odporúčania
pre príslušné orgány k ich
automatickému
uznávaniu

ustanoviť kritériá
mapovania kvalifikácií s
prístupom k
vysokoškolskému
vzdelávaniu

vypracovať
odporúčania pre
príslušné orgány k
automatickému
uznávaniu kvalifikácií s
prístupom k
vysokoškolskému
vzdelávaniu

podporiť diskusiu medzi
uznávacími orgánmi a
vysokými školami k
automatickému uznávaní
kvalifikácií umožňujúcich
prístup
k vysokoškolskému
vzdelávaniu

*„prístupové kvalifikácie“= doklady o všeobecnom a odbornom
strednom vzdelaní, ktoré zahŕňajú právo prihlásiť sa na
vysokoškolský študijný program*

Výstupy projektu

štúdia o vzdelávacích systémoch

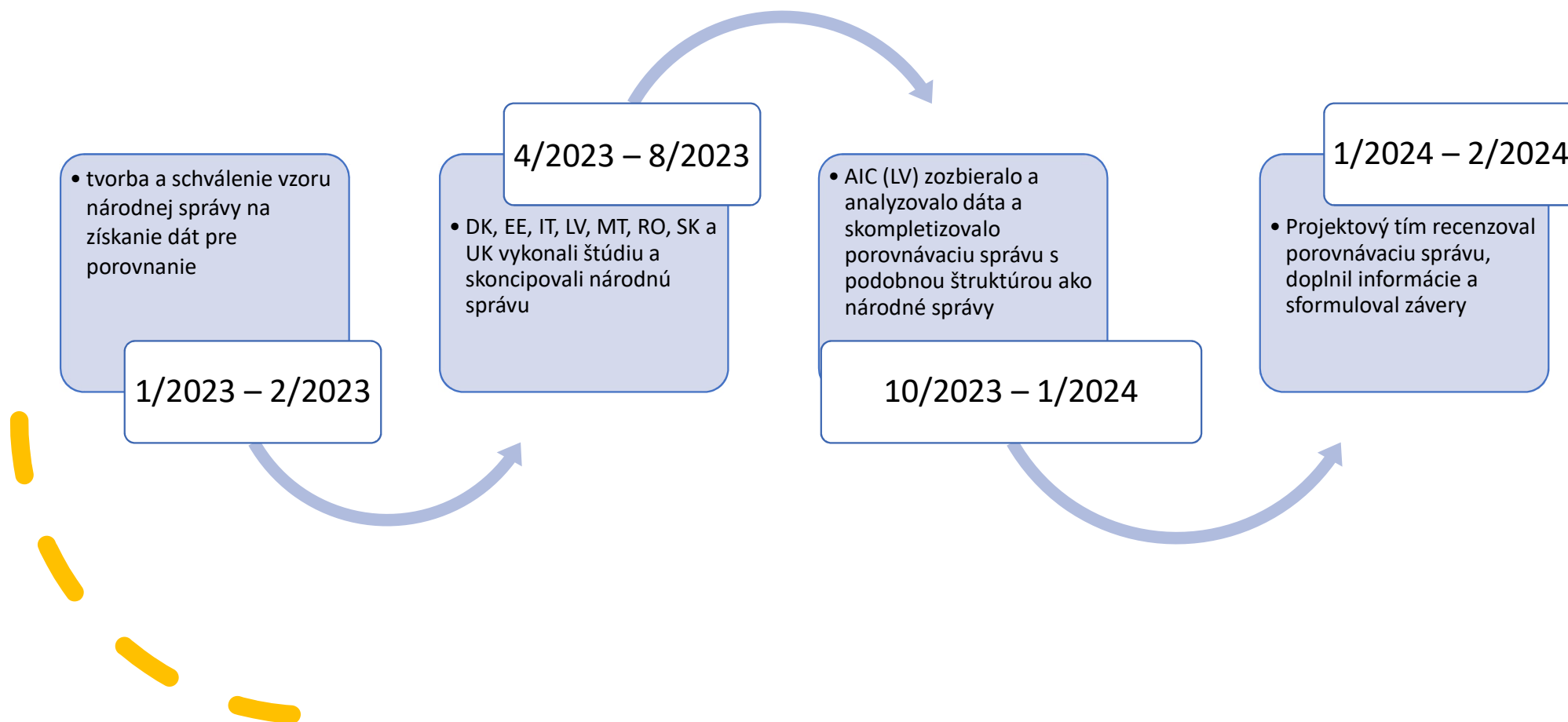
peer-learningová aktivita (Bukurešť, RO)

odporúčania k automatickému uznávaniu prístupových kvalifikácií

sedem národných workshopov

záverečná konferencia (Tallinn, EE)

Časový rámec

Porovnávacia štúdia projektu dostupná na webovom sídle koordinátora projektu – Academic Information Centre Latvia:

<https://aic.lv/en/par-aic/projects/araqua>

Štruktúra štúdie:

1. Metodológia
2. Nedávny vývoj národných vzdelávacích systémov v kontexte tzv. prístupových kvalifikácií (access qualifications)
3. Aktuálne právne predpisy upravujúce prístupové kvalifikácie
4. Prístupové kvalifikácie v národnom vzdelávacom systéme (aktuálny stav)
 - typy kvalifikácií, formálne práva, nominálna dĺžka, typy vzdelávacích inštitúcií, systém známkovania a hodnotenia
5. Alternatívne cesty k prístupovým kvalifikáciám
6. Prístupové kvalifikácie v národnom kvalifikačnom rámci
 - úroveň EQF prístupovej kvalifikácie a jej deskriptory
7. Zabezpečovanie kvality inštitúcií poskytujúcich alebo udeľujúcich prístupové kvalifikácie
8. Vzdelávacie výstupy prístupových kvalifikácií
 - formulácia vzdelávacích výstupov, zabezpečovanie ich kvality, terminológia a hierarchia vzdelávacích výstupov
9. Kritéria a postupy uznávania prístupových kvalifikácií
 - právne predpisy, úlohy ENIC/NARIC centra, príslušné orgány na uznávanie prístupových kvalifikácií, kritériá a procesy uznávania prístupových kvalifikácií
10. Mapovanie prístupových kvalifikácií na automatické uznanie v partnerských krajinách projektu
11. Závěry

Cesta k automatickému uznávaniu kvalifikácií umožňujúcich prístup k vysokoškolskému vzdelaniu

Road to automatic recognition of higher education access qualifications

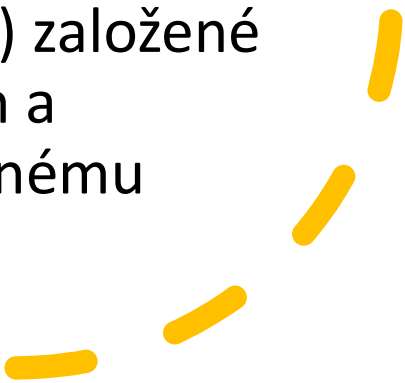
2. Nedávny vývoj národných vzdelávacích systémov v kontexte prístupových kvalifikácií

V súlade s hlavnými tendenciami a spoločnými
prioritami politík v Európskom vzdelávacom
priestore

Reformy zamerané na prehľadnosť
prístupových kvalifikácií a hľadanie odpovedí
na potreby trhu práce

Posun od programov zameraných na obsah
(subject-based) k programom zameraným na
schopnosti (competence-based)

Národné kvalifikačné rámce (NQFs) založené
vo všetkých partnerských krajinách a
priradené k Európskemu kvalifikačnému
rámcu (EQF)

3. Aktuálne právne predpisy upravujúce prístupové kvalifikácie

- DK, EE, LV – oddelené zákony pre všeobecné a odborné stredoškolské vzdelanie
- IT, MT, SK, RO – jeden zákon pre všeobecné a odborné stredné vzdelanie
- UK – prístupové kvalifikácie nie sú stanovené zákonom na národnej úrovni

4. Prístupové kvalifikácie v národnom vzdelávacom systéme (aktuálny stav)

posudzovali sa viaceré aspekty

- typ kvalifikácie (dokopy 20)
- formálne práva (čo kvalifikácia umožňuje, k čomu dáva prístup)
- nominálne trvanie (štúdia vedúceho k získaniu kvalifikácie)
- typy vzdelávacích inštitúcií (aké inštitúcie môžu poskytovať, vydávať)
- systém hodnotenia (v rámci štúdia a záverečných skúšok)

4. Prístupové kvalifikácie v národnom vzdelávacom systéme (vybrané aspekty)

Cesta k automatickému
uznávaniu kvalifikácií
umožňujúcich prístup
k vysokoškolskému
vzdelaniu

Road to
automatic
recognition of
higher education
access qualifications

Country	Duration of learning (weeks)	Duration of schooling	Grading scale
Denmark	35-39	12-13	7-point (12: excellent; 10: very good; 7: good; 4: fair; 02: adequate; 00: inadequate; -3: unacceptable) 02 – passing grade Pass/fail
Estonia	35	12-13	5-point (3 to pass) for general secondary 4-point for VET (5-2 scale, 3 to pass) Pass/fail 100-point scale for state exams (1 to pass)
Italy	33	13	10-point (6 to pass) 100-point scale for state exams (60 to pass)
Latvia	35 (grades 10-11), 38 (grade 12)	12-13	10-point (4 to pass) 100% scale for state exams (15% to pass in 2024, 20% to pass in 2025)
Malta	39	13	Grade A – 30 grades points; Grade B – 24 grades points; Grade C – 18 grades points; Grade D – 12 grades points; Grade E – 6 grades points (44 to pass)
Romania	36	12-13	10-point (5 to pass) 5 in each subject to pass state exams, average mark of 6
Slovakia	40	13 (rarely 14)	5-point (4 to pass) where 1 is excellent and 5 is unsatisfactory 100% scale for state exams (33% to pass)
UK	39	13	England: 9-point (4 to pass) Wales, Northern Ireland: A-G (C to pass) Scotland: A-D (to pass at least D, otherwise No Award) A*-E (E to pass) for state exams (A levels)

4. Prístupové kvalifikácie v národnom vzdelávacom systéme (vybrané aspekty)

Country	Number of exams to pass	Passing score for school exams (%)	Passing score for state exams (%)
Denmark	General upper secondary: 10 (oral and written) VET: depending on the programme in question	28	28
Estonia	5-6	41	1
Italy	3	51	60
Latvia	5-6	31	15
Malta	6	35	44
Romania	5-6	50	60
Slovakia	4-5	varies	33
UK	3	33 – England 57 – Wales, Northern Ireland 21 – Scotland	20

Alternatívne cesty k prístupovým kvalifikáciám

- Flexibilné cesty sa rôznia, spravidla poskytované ako formy celoživotného vzdelávania alebo odborného vzdelávania
- V DK, EE, IT, MT programy umožňujúce prístup k vysokoškolskému vzdelávaniu dospelým, cca. 19+ (podľa krajiny)
- DK ponúka špeciálny program pre utečencov a imigrantov
- SK nemá možnosť absolvovať maturitnú skúšku mimo vzdelávacieho programu, ale existuje možnosť absolvovať nadstavbové štúdium k odborným kvalifikáciám bez prístupu k vysokoškolskému vzdelávaniu
- LV a RO nemajú alternatívne cesty k prístupovým kvalifikáciám

*Flexibilné cesty predstavujú alternatívne
spôsoby k prístupovým kvalifikáciám
okrem tradičných vzdelávacích programov
vedúcich k prístupovým kvalifikáciám*

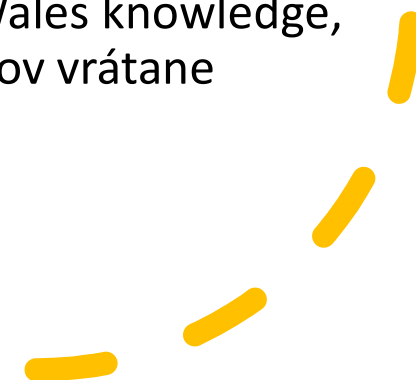
6. Národné kvalifikačné rámce v partnerských krajinách

Country	Name	Abbreviation (EN)	Established	Referenced to EQF	Levels
Denmark	Danish Qualifications Framework for Lifelong Learning	DQFLL	2006	2011	8
Estonia	Estonian Qualifications Framework	EstQF	2008	2011	8
Italy	Italian National Qualifications Framework	QNQ	2018	2022	8
Latvia	Latvian Qualifications Framework	LQF	2010	2011	8
Malta	Malta Qualifications Framework	MQF	2005	2007	8
Romania	Romanian National Qualifications Framework for Lifelong Learning	ROQF	2013	2018	8
Slovakia	Slovak Qualifications Framework	SQF	2017	2017	8
UK – England and Northern Ireland	Regulated Qualifications Framework	RQF	2015	2008	8
UK – Scotland	Comprehensive credit and qualifications framework	SCQF	2001	2010	12
UK – Wales	Credit and qualifications framework of Wales	CQFW	2002	2010	8

6. Prístupové kvalifikácie v národnom kvalifikačnom rámci

- **6.1. EQF úroveň prístupových kvalifikácií**
- primárne úroveň EQF 4 s výnimkami, kedy prístup umožňuje aj EQF 3 alebo 5
- **6.2. Deskriptory**
- niekoľko skupín several groups of partner countries:
- DK, LV, MT, SK používajú knowledge, skills, competences na opis vzdelávacích výstupov (learning outcomes)
- EE, IT, RO používajú deskriptory EQF: knowledge, skills, responsibility, autonomy
- UK: Anglicko a S. Írsko knowledge, skills, Wales knowledge, understanding, Škótsko až päť deskriptorov vrátane communication, ICT, numeracy

7. Zabezpečovanie kvality inštitúcií poskytujúcich alebo udeľujúcich prístupové kvalifikácie

- vo všetkých partnerských krajinách vyžaduje program vedúci k prístupovej kvalifikácii povolenie alebo licenciu ministerstva – istá forma inštitucionálnej a programovej akreditácie
- obnova akreditácie alebo povolenia medzi 1 až 6 ročnou frekvenciou, najčastejšie 4-5 rokov
- interné a externé procesy kontroly kvality
- **interné:** pravidelné sebahodnotiace správy
- **externé:**
 - rôzne organizačné formy
 - štátny (centralizovaný) orgán pre zabezpečovanie kvality (LV, SK, UK)
 - dohľad ministerstva s rámcovými pravidlami a decentralizovanými kritériami (DK)
 - osobitné schémy pre odborné vzdelávanie (EE)
 - kombinácia centrálného zabezpečovania kvality a externých agentúr (IT, MT)
 - rôzne procesy zabezpečovania kvality: základná licencia a pravidelné hodnotenie a inšpekcia, akreditácia študijných programov, externé testovanie, supervízia

8. Vzdelávacie výstupy prístupových kvalifikácií

8.1. Formulácia vzdelávacích výstupov

- ministerstvá a štátne agentúry v spolupráci so školami, zamestnávateľmi, profesijnými organizáciami a pod.
- často formulované ministerstvom alebo inou centrálnou agentúrou s istým priestorom ponechaným poskytovateľovi vzdelávania

8.2. Zabezpečovanie kvality vzdelávacích výstupov

- často súčasťou všeobecného procesu zabezpečovania kvality, dohľad nad dodržiavaním stanovených vzdelávacích výstupov ako súčasť procesu zabezpečovania kvality

8.3. Terminológia vzdelávacích výstupov

- môže sa odlišovať medzi deskriptormi úrovne NQF a formuláciou vzdelávacích výstupov, medzi všeobecným a odborným vzdelávaním, medzi výstupmi vyplývajúcimi z NQF a vzdelávacím štandardom, aj na úrovni študijných programov

8.4. Hierarchia vzdelávacích výstupov

- deskriptory NQF ako základ
- národné vzdelávacie štandardy a profesijné štandardy korešpondujú s NQF deskriptormi ako „predlohou“

Partnerský štát	UZNANIE	
	Právne záväzné	Právne nutné
DK	✓	x
EE	x/✓	x
IT	x	x
LV	x	✓
MT	x	x
RO	✓	x
SK	✓	✓
UK	x	x

9. Kritéria a postupy uznávania prístupových kvalifikácií

9.1. Predpisy ohľadom uznávania prístupových kvalifikácií

- súlad s Lisabonským dohovorom o uznávaní
- existujúci právny základ vo všetkých partnerských štátoch
- príslušný orgán: ENIC/NARIC, VŠ, iné (a ich kombinácie)

9.2. Úlohy ENIC/NARIC centier v hodnotení a uznávaní prístupových kvalifikácií

- podobné kritéria pre stredoškolské a vysokoškolské kvalifikácie
- súbor požadovaných dokumentov zahŕňa žiadosť, doklad totožnosti, originálne doklady alebo ich notárske kópie, skeny dokladov
- vyjadrenie sa vydáva do 30-60 dní (platená možnosť urýchlenia: MT)

9.3. Príslušné orgány na uznávanie prístupových kvalifikácií

- uznávacie orgány okrem ENIC/NARIC centier:
VŠ (EE, IT, LV, UK), regionálne úrady (SK)

10. Mapovanie prístupových kvalifikácií na automatické uznanie v partnerských krajínach projektu

- podobné charakteristiky (EQF úroveň, nominálna dĺžka, kritériá prijatia)
- konkrétne kvalifikácie museli byť preskúmané ohľadom ich potenciálu na automatické uznanie
- špecifikácia minimálnych požiadaviek

VŠEOBECNÉ VZDELÁVANIE	ŠTÁT	ODBORNÉ VZDELÁVANIE
<i>stx, hhx, htx, stx, 2-årig stx HF, 2-årig hf med overbygning, HF-enkeltfag med overbygning, 2-årig hf, hf-enkeltfag</i>	DK	<i>EUX, VET Skolbevis, eux 1. del</i>
<i>Gümnaasiumi lõputunnistus</i>	EE	<i>Kutsekeskhariduse lõputunnistus</i>
<i>Diploma di Esame di Stato conclusivo dei corsi di istruzione secondaria superior</i>	IT	<i>Diploma di Esame di Stato conclusivo dei corsi di istruzione secondaria superior</i>
<i>Atestāts par vispārējo vidējo izglītību</i>	LV	<i>Diploms par profesionālo vidējo izglītību</i>
<i>Matriculation Certificate</i>	MT	<i>Matriculation Certificate</i>
<i>Diploma de bacalaureat</i>	RO	<i>Diploma de bacalaureat</i>
<i>Vysvedčenie o maturitnej skúške</i>	SK	<i>Vysvedčenie o maturitnej skúške</i>
<i>GCE A Level, SQC Highers</i>	UK	<i>BTEC Nationals, other</i>

Závery porovnávacej správy (Automatické uznávanie prístupových kvalifikácií)

- **rôznorodé vzdelávacie systémy:** všetky však prešli reformami so zameraním na vzdelávacie výstupy
- **nominálna dĺžka:** 12-13 rokov, 33-40 týždňov/rok
- **hodnotiace systémy:** 21 – 57% skóre na prejdenie školskými skúškami, nižšie hranice pre štátne skúšky (1-15-20%, 28 % a viac)
- **flexibilné cesty:** vo väčšine partnerských krajín, mali by byť zvažované na automatické uznanie (s individuálnymi výnimkami)
- **EQF:** odporúčaná úroveň 4, kvalifikácia musí byť v NQF
- **zabezpečovanie kvality:** všetky partnerské krajiny majú systémy interného a externého QA, národné povolenie, akreditácia alebo licencia ako požiadavka na automatické uznanie
- **vzdelávacie výstupy:** rôzne systémy formulácie a kontroly kvality vzdelávacích výstupov
- **rozdiely:** formálne a zohľadňujúce organizáciu vzdelávania, nejde o hlboké rozdiely
- **uznávanie:** ENIC/NARIC centrá, VŠ a iné orgány; podľa princípov LRC, rôznorodosť v uznávaní, avšak rozdiel v dĺžke by nemal predstavovať zásadný rozdiel

Závery porovnávacej správy (Automatické uznávanie prístupových kvalifikácií)

- nositeľmi témy automatického uznávania sú ENIC/NARIC centrá, ktoré ju s podporou národných autorít majú propagovať
- vo väčšine partnerských krajín sa pri uznávaní zahraničnej kvalifikácie primárne posudzuje úroveň, prístupové práva v domovskom štáte a záťaž resp. nominálne trvanie
- iné aspekty sa môžu líšiť už viac avšak sú posudzované zriedkavejšie a nemali by predstavovať prekážku automatického uznávania
- z tohto hľadiska spĺňajú všetky v rámci projektu posudzované kvalifikácie kritériá na automatické uznanie

Odporúčania

- Právny rámec (ak sa uplatňuje) by mal umožniť a podporovať automatické uznávanie prístupových kvalifikácií s ohľadom na autonómiu vysokých škôl
- Národné authority (napr. ENIC/NARIC centrá) by mali poskytovať prístupné a prehľadné informácie o prístupových kvalifikáciách (úroveň NQF/EQF, obsah, cesty, hodnotenie, skúšky, atď.)
- Pokiaľ možno, národné authority by mali poskytovať digitálne (online) nástroje zverejňovania informácií o prístupových kvalifikáciách na zabezpečenie porovnateľnosti kvalifikácií
- Automatické uznávanie prístupových kvalifikácií sa spravidla zakladá na podrobnom skúmaní a vzájomnej dôvere zapojených krajín
- Centrá ENIC/NARIC a vysoké školy by mali spolupracovať na budovaní kapacít (na zjednodušenie a podporu automatického uznávania)
- Bilaterálne a multilaterálne dohody o vzájomnom uznávaní zvyšujú dôveru a porovnateľnosť medzi krajinami s vyššou úrovňou študentskej výmeny
- Signatárske štáty bilaterálnych a multilaterálnych dohôd by mali ratifikovať Lisabonský dohovor a/alebo Globálny dohovor o uznávaní, implementovať systém kontroly kvality podľa ESG (European Standards and Guidelines) a priradiť svoj národný kvalifikačný rámec k EQF
- Mali by sa rozvíjať online národné databázy na kontrolu pravosti prístupových kvalifikácií, databázy naberajú na dôležitosť vo vzťahu k digitalizovaným procesom a prevencii podvodov vo vzdelávaní
- Krajiny by mali zvážiť posun k digitálnym dôkazom, ktoré sú ľahko identifikovateľné a preveriteľné, čím prispievajú k automatickému uznávaniu prístupových kvalifikácií

Minimálne požiadavky na automaticky uznanú prístupovú kvalifikáciu

Kvalifikácia by mala:

poskytovať **všeobecné práva držiteľovi prihlásiť sa na vysokoškolské študijné programy**

byť **zahrnutá v národnom kvalifikačnom rámci a priradená na úroveň 4 Európskeho kvalifikačného rámca** so zodpovedajúcimi výstupmi vzdelávania

byť udelená inštitúciou alebo ustanovizňou, ktorá podlieha zabezpečeniu kvality, vzdelávací program vedúci ku kvalifikácii by mal byť kontrolovaný z hľadiska kvality alebo schválený ministerstvom alebo zodpovednou agentúrou, tzn. **poskytovateľ aj program by mali podliehať kontrole kvality**

byť **identifikovateľná/potvrdená čitateľným dokladom a podporená nástrojmi transparentnosti a verejne dostupnými informáciami**

byť **všeobecne akceptovaná** a požívať verejnú dôveru na účel pokračovania a úspešnej účasti na vysokoškolskom vzdelávaní v národnom kontexte

Cesta k automatickému
uznávaniu kvalifikácií
umožňujúcich prístup
k vysokoškolskému
vzdelaniu

Road to
automatic
recognition of
higher education
access qualifications

Ďakujeme za pozornosť.

Viac informácií o projekte ARAQUA: <https://www.minedu.sk/projekt-araqua/>

sudv@minedu.sk